

Repetition inför KS1 på föreläsningen imorgon (del av

Gamla KS ligger under "Uppgifter" på Canvas

"Relationer" utgår denna kursomgång

Ex 1 En restaurang serverar 4 olika maträtter och 3 olika drycker, vatten, saft och juice

Hur många olika möjliga kombinationer av mat+dryck finns?

Svar: 12

Rätt 1	Rätt 2	Rätt 3	Rätt 4	
/ \ \	/ \ \	/ \ \	/ \ \	← 4 val
Vatten Saft Juice	V S J	V S J	V S J	← 3 val

V; har 4 grupper med 3 delval i varje, vilket ger $4 \cdot 3 = 12$ olika kombinationer.

$(R_1, V), (R_1, S), (R_1, J),$

$(R_2, V), (R_2, S), (R_2, J),$

$(R_3, V), (R_3, S), (R_3, J),$

$(R_4, V), (R_4, S), (R_4, J),$

Sats (Multiplikationsprincipen)

Om det finns

- x möjligheter för ett utfall X , och det för varje av dessa finns
- y möjligheter för ett utfall Y

då finns det $x \cdot y$ möjligheter för kombinationen/paret (X, Y) .

Exempel 2: 10 personer tävlar, 1:a, 2:a och 3:e-plats utses.

Det finns 10 möjligheter för 1:a plats.

För varje av dessa finns 9 möjligheter för 2:a plats.

För varje av dessa finns 8 möjligheter för 3:e plats.

Så enligt MP finns $10 \cdot 9$ möjligheter för 1:a och 2:a plats.

För varje av dessa finns 8 möjligheter för 3:e plats

Totalt $10 \cdot 9 \cdot 8$ möjligheter för 1:a, 2:a och 3:e plats.

Ex. 4: Hur många portkoder av längd 4 finns med siffrorna 0-5?

Vi har 6 möjligheter för 1:a siffran och FÖRVAR 6 möjligheter för 2:a o.s.v.

Så $6 \cdot 6 \cdot 6 \cdot 6 = 6^4$ olika möjligheter.

Om koden inte får innehålla två lika siffror har vi 6 val för 1:a siffran och 5 val för var och en av de följande siffrorna.

Så enl. MP finns $6 \cdot 5^3$ möjligheter

Ex 6. 10 flickor och 10 pojkar ska hålla hand, två och två med en flicka och en pojke i varje par.

Vi numrerar flickorna 1-10.

För F1 finns det 10 möjliga pojkar

F2 finns det 9 möjliga pojkar

⋮

F10 finns det 1 möjlig pojke

Enligt MP finns $10!$ möjligheter

Om flicka A och pojke B vägrar hålla hand finns $9 \cdot 9!$ möjligheter.

För flicka A finns 9 möjligheter, och för resterande $9!$ möjligh.

Alternativ lösning: Om flicka A håller hand med pojke B finns $9!$ olika parmöjligheter för resterande. $10! - 9! = 10 \cdot 9! - 9! = 9 \cdot 9!$

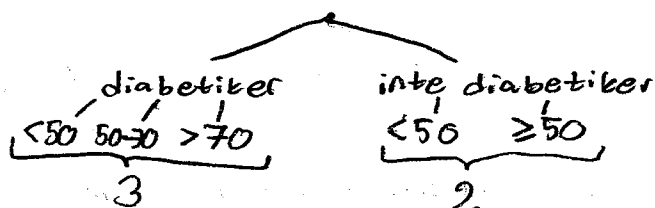
Sats 8 Om A är en mängd med $|A| = n$ så har den 2^n delmängder, dvs $|P(A)| = 2^n$.

Bevis Lista elementen i A som $a_1, a_2, \dots, a_n$. En delmängd till A motsvarar ett val för varje a_i , om a_i ligger i mängden eller inte.

Det finns två möjligheter för varje element.

Totalt finns $\underbrace{2 \cdot 2 \cdots 2}_n = 2^n$ möjligheter enligt MP

Ex 10: Patienter ska delas upp i kategorier efter om de är diabetiker och hur mycket de väger.

Det finns $3+2=5$ kategorier totalt (Additionsprincipen)

Binomialkoefficienter

Antalet delmängder till A , en mängd med n element, är 2^n .
Hur många delmängder av storlek k ?

Defⁿ Binomialkoefficienten $\binom{n}{k}$

" n välj k " / " n choose k "

är antalet delmängder av storlek k i en mängd av storlek n .

$$\binom{n}{k} = |\{B \subseteq \{1, 2, \dots, n\} : |B| = k\}|$$

Dvs, det är antalet sätt att välja k saker från n olika saker (där ordningen vi väljer på inte spelar roll). "icke-ordnade urval"

Ex $\binom{n}{k} \leq 2^n$ $\binom{n}{1} = n$.

Ex Hur många olika 5-korts-kombinationer finns det om man delar ut kort från en kortlek med 52 kort?

Svar: $\binom{52}{5}$

* Sats Låt $n \geq k \geq 0$ vara heltal. Då är

$$\binom{n}{k} = \frac{n!}{k!(n-k)!} = \frac{n(n-1)\dots(n-k+1)}{k(k-1)\dots 2 \cdot 1}$$

Så antalet 5-korts-kombinationer av 52 kort är

$$\binom{52}{5} = \frac{52!}{5!47!} = \frac{52 \cdot 51 \cdot 50 \cdot 49 \cdot 48}{5 \cdot 4 \cdot 3 \cdot 2 \cdot 1} = 2598960$$

Sats Antalet sätt att ställa k olika objekt i ordning är $k!$.

(Bevis: MP)

Bevis av *: Vi visar att

$$\binom{n}{k} k! = n(n-1)\dots(n-k+1)$$

①   ②

"Bijektivt bevis" Låt A vara en mängd av storlek n ,
(t.ex. $\{1, 2, 3, \dots, n\}$)

② är antalet sätt att välja ut k olika saker från A
där ordningen spelar roll:

n val för 1:a saken
 $(n-1) \text{ --- } 11 \text{ --- } 2:a \text{ saken}$
 $\vdots$
 $n-(k-1) \text{ --- } 11 \text{ --- } k:e \text{ saken}$

Så enligt MP finns det ② olika möjligheter

Men ① räknar samma sak: $\binom{n}{k}$ är antalet sätt att välja ut k objekt från A , utan någon ordning. Sedan finns det frvrd $k!$ sätt att ordna dessa k objekt på. Så enligt MP finns det $\binom{n}{k} \cdot k!$ sätt att ordna k objekt valda från n olika. $\square$

Sats (Ordnade urval)

Antalet sätt att ordna k element som väljs från n olika
är $n(n-1)(n-2)\dots(n-k+1) = \frac{n!}{(n-k)!}$.

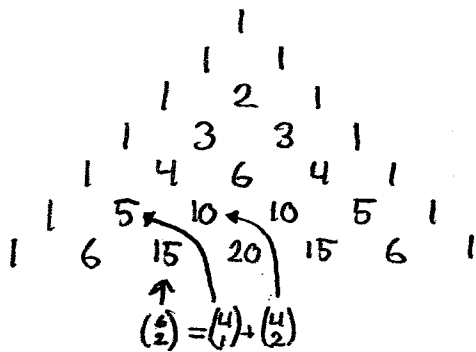
Sats För alla $n \geq k \geq 0$ så är

$$\binom{n}{k} = \binom{n}{n-k}$$

Bevis Att välja k element från n är detsamma som att
välja bort $n-k$ element. $\square$

Också $\binom{n}{k} = \frac{n!}{k!(n-k)!} = \frac{n!}{(n-k)!k!} = \binom{n}{n-k}$

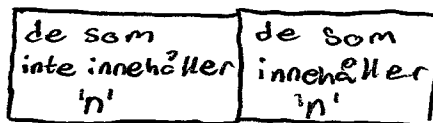
Pascals triangel

Sats $\binom{n}{k} = \binom{n-1}{k} + \binom{n-1}{k-1}$

Bevis $\binom{n}{k}$ är antalet sätt att välja k saker från $\{1, 2, \dots, n\}$.

Jag kan göra detta genom att välja k saker från $\{1, 2, \dots, n-1\}$ och lägga till elementet n . $\square$

← Delmängder till $\{1, 2, \dots, n\}$ av storlek k .

Sats

$$(x+y)^n = \sum_{k=0}^n \binom{n}{k} x^k y^{n-k} = y^n + \binom{n}{1} x y^{n-1} + \binom{n}{2} x^2 y^{n-2} + \dots$$

$$(x+y)^2 = (x+y)(x+y) = x^2 + 2xy + y^2$$